

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre. 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
 Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Magyar ipar.

Debreczen, november 13.

A magyar ipar érdekében folyó mozgalom, melyet a hazai sajtó hosszabb idő előtt indított s nagy következetességgel fentart, előbbutóbb kell, hogy megérlelje a kívánt gyümölcsöket és ha nem is elég erős arra, hogy új iparokat teremtsen, de mindenesetre képes a már létezőt hathatósan támogatni és hatalmasan előmozdítani. Az elért eredmények ugyszólván kézzelfoghatók. E mellett azonban lehetetlen fel nem ismerni, hogy néha messze túllőnek a célon s több kárt okoznak, mint hasznot. A vakbuzgóság csak árt s ettől nemcsak hazafias sajtónkat, de hazai iparunkat is megóva szeretnők látni.

Ezekre az elmékedésekre egy bizonynyal jó akarattal irt cikkely indit bennünket, mely az imént jelent meg egy fővárosi hirlapban. A cikkely ugy az „Adria“ magyar tengerhajózási társaság, mint a magyar kormány ellen irányul. A nevezett társaságnak szemére veti, hogy hajóit Angliában épitteti, nem pedig a fiumei hajógyárban, a kormánynak meg felhányja, hogy elmulasztja nyomós befolyását a ma-

gyar vállalat érdekében érvényesíteni.

Mind a két szemrehányás a legsúlyosabb természetű lenne, ha valóban alapos lenne. Ámde a szóban levő cikkely írója maga mondja, hogy a fiumei hajógyárnak nincs saját vasöntődéje és nagyobb-szabású gépgyára és így kénytelen lenne a tengeri hajók legfontosabb alkatrészeit más gyárosoknál megrendelni. Vajjon mit mondana ama lap kiadója, mely az „Adria“ ellen a támadást intézte, ahhoz, ha valaki manapság azt várná tőle, hogy lapját oly nyomdával nyomassa, melynek nincs rotációs gépe?

Azt tartja a cikkiró, hogy a fiumei hajógyár nagy, tengerjáró hajók építéséhez elégtelen berendezése dacára kész a tisztességes versenyt felvenni, amennyiben a munkát középáron szállítaná, vagyis azon az áron, mely a legmagasabb és legalacsonyabb ár közt van, melyet a külföldi konkurrensok kérnek. Nos, ez nem versenyképesség, mert a különbség oly nagy lehet, hogy a középár megadása igen jelentékeny ajándék lehet, már pedig keresményre alapított vállalat ajándékokat nem adhat, mert különben maga nem állhat fenn.

Arról, hogy a tengeri hajók

olyan objektumok, melyek kísérletezésre nem alkalmasak és hogy azokat, mert az elemeknek vannak kitéve, a legkitünőbb minőségben kell előállítani, nem akarunk beszélni, mert ez magától értendő; de egy kérdést legyen szabad a cikkely írójához intéznünk: Vajjon jobban tetszenék neki, ha a kormány nem a magyar tengerhajózási társaságot, az „Adria“-t segílyezné, hanem mint azelőtt, az osztrák „Lloyd“-ot?

A fiumei tengerhajózás, mely a magyar zászlót minden világrészben meghordozza és valamennyi nemzetnél állami önállóságunk szimboluma, mely bennünket a legmesszebb fekvő országokkal élénk összeköttetésekbe hoz és földünk, valamint versenyképes iparunk termékeit a legtávolabb fekvő országokba elviszi, — ez a tengerhajózás önczél s oly nagy fontossággal bír, hogy még megengedhetőnek sem látszik, hogy mellékezőlokat kösünk vele össze, melyek nagy feladatának teljesítésében rövidséget okozhatnának neki. Itt meg kell állnia az agitációnak s egyelőre be kell érnie azzal, ha az eredeti czélt elérjük, amint tényleg van.

Ezzel nem akarjuk ugyan azt mondani, hogy az „Adria“ örök

TÁRCZA

Vivódások.

Szép fehér éjszaka volt, épen ünnepek való. Nagy fehér szakálluk volt a fáknak, az utakat is megeste a hó

Most is esett, lassan, tétován szállingóztak a hópelyhek nagy darabokban, mint valami szüzfűhő selyemkendő foszlányai.

Az emberek szaporán lépegettek, különösen az öreg asszonyok. Öreg nénikék, nagy rojtos fekete kendőkben, bekötött fejjel, nagy bundákban. A harangok lágyan, szeliden, hívogatólag szóltak.

Szép fehér éjszaka volt, fehérek a háztetők, az utak, a fák. Épen ünnepek való idő volt, amikor az ember nem lát semmi ríktó színt s nem érez mást, csak magába szállást s megnyugvással gondol a halálra is.

Szevér egy utcai lámpa alatt megállt s nézte a templomosokat, különösen a nagy feketekendős öreg asszonyokat... És eszébe jutott valami.

Érezte, hogy vizesek lesznek a szemei. Talán könnyek volnának? Dehogy, — gondolta magában — a szél, a hideg lopta sze meibe a könnyesepeket. És mégis mintha azokon a könnyeken keresztül megszinesednének azok a nagy fekete rojtos ünnepekendők. Az öreg, fázós asszonyok arca mintha derűsebb lenne, mintha az időszántotta mély barázdák, a ránczok is mosolyognának azokon. És ez a megelégedett derű milyen más, mint azoknak az arcoknak a

mosolygása, a melyekkel csak nem rég találkozott.

Vacsoráról jött ugyanis. Előkelő asszonyok társaságából. Mulatos kedvű leánynépség közül. A cigány duhaj nótái még ott kavarnak most is agyában, ahonnan nem akarja elűzni azokat a csipős szél lehetete sem.

Még most a sötét éjszakában is látja az asszonyokat, a kik összemosolyogtak az emberrel, mikor összekocczintják a pezsgős pohárkát, melyet ellep a pezsgő-bor habja épügy, mint a mulató asszony-népség agyát a pezsgő gőze.

Az arcokra rózsákat fest a mámor s a jukkerleányok versenyt isznak a férfakkal.

Asszonyok, leányok keze olyan fehér, olyan puha... S hallja, a mint mondják:

- Ez az élet csak .... ez az élet csupán!

Valakinek azután az az ötlete támadt a társaságban, hogy éjfél misére menjenek. Ugy duhaj jó kedvvel, mámoros agygyal.

Mindenki kapott az alkalmon. Az asszonyok, a férfiak csengő-bongó szánokra ültek, kéjes közelségben egymás mellé.

Szevér is. De mikor megsapta arcát az utcán a hűs levegő s meghallotta a harangok imádkozó hangját, valami kimondhatatlan szégyenérzet fogta el a szívet, s a lelkét.

Eszébe jutott egy öreg asszony, épen olyan, mint ezek az ünnepi ruhában öltözöttek. Egy öreg, jóságos arcu asszony, a ki imádkozni tanította.

Maga sem tudja hogyan, de elmaradt

a zajos társaságtól s most itt várja a külváros elhagyott utcáin az erre sietőket, jóságos öreg nénikéket. És nézi őket, a tisztákat, a jókat, a dolgozókat.

Követi őket a templom ajtóig, a melyet — maga sem tudja, miért — de nem mer keresztül lépni, csak áll-áll némán, lehorgasztott fejjel a járdán.

Azután mikor egyre gyérbek lesznek a járókelők s elhal az éjszakai légben az ünnepi harangszó, megindul, hazamegy.

A szolgálta a tüzet élesztgette épen, puha melegség terjengett a szobában.

Szevér lehányta magáról felső ruháit s oda ült kényelmes karosszékebe, íróasztal elé.

Körülötte rendetlenül heverték a lapok, a falról drága arczképek, mosolygó asszonyfejek bólintgattak feléje. Egy másik lapot átfutott. Majd mindenikben találkozott a saját nevével. A verseit hozták s dicsérték, mint a jövő nagy poétáját.

Az asszony, leányarcok mintha rákiabáltak volna:

Ez az élet csak...

Fény, ragyogás, pompa, hírnév. Női arcok, melyek kegyéért esengenek, puha asszonytestek, melyek a legelső szavára karjaiba omlanak. Fialat leányok szívárványos álmokat szőnek róla szüzi fekhelyükön, a legkisebbek, édes piczi leánybabák a verseit szavalják.

Valami nagyvirágos, himzett női zseb-kendő részegítő illatot terjesztett az íróasztalról. Egy ott felejtett zsebkendő, a mely

időkre föl van mentve bizonyos becsületbeli kötelességek alól és hogy a hazai ipar az „Adria” szűkségletével szemben mindörökké rezignáljon; de a módnak, melyen a hazai ipart igénybe lehessen venni, olyannak kell lennie, hogy mellette ne téveszszük szem elől az első és főczélt.

Kormányunk bölcsességétől bizalommal várhatjuk, hogy meg fogja találni a kellő időt és ezzel a kellő módot is, hogy a főczél mellett: Magyarországot a nagy világgal összekötni, — a második czélt is biztosítsa.

Törvény a kereskedelmi alkalmazottakról. Nagyonfontosságú és szélesebb körököt is érdeklő kijelentést tett Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi és iparkamara felavatását követő díszvacsorán. A midőn ugyanis a bankettet követő cerele folyamán a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének elnöke köszönetét fejezte ki azokért a meleg szavakért, a melyekkel a miniszter a kamara ünnepi gyűlésén az alkalmazottak sorsát, ügyét-baját is a kamara figyelmébe ajánlotta, Hegedüs miniszter azt a fontos kijelentést tette, hogy az alkalmazottak ügyét épen most kiválóan aktuálisnak tartja és még a kereskedelmi törvény általános revíziója előtt egy egész külön törvényben akar az alkalmazottakról gondoskodni. Ebben a törvényben, mely már rövid időn belül a törvényhozás elé kerül, a kereskedelmi alkalmazottak jogállása és minden egyéb, az alkalmazottakra vonatkozó rendelkezés — melyek eddig a kereskedelmi törvényben és az ipartörvényben szétszórva, sok téves értelmezésre, zavarra adtak okot és alkalmat — önállóan csoportosítva fognak összefoglaltatni. A miniszternek ez a nagyonfontosságú, kiváló humánus és gazdasági érdekel bíró kijelentése természetesen nagy örömet okozott a kereskedelmi alkalmazottak társadalmában, különböző területeiben. A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete, mely évek óta erélyes mozgalmak-

ban szorgalmazta egy ilyen speciális törvény alkotását, most azon szorgoskodik, hogy az alkalmazottak óhajai minden irányban megfelelő kielégítést nyerjenek az új törvényben, egyben pedig lelkes ovációkban akar Hegedüs miniszter iránt érzett hálójának kifejezést adni.

Orvosi tudomány és gyógytorna.

Debreczen, november 12.

Hogy ha figyelmes szemmel nézünk szét a világegyetemet és nagyszabású alkotásai közt, úgy tűnik az fel előttünk, mint egy óriási „calcidioscop”, mely minduntalan változatos, folytonosan más és más alakzatot tár a figyelmes szemlélő elé. Csodálatos alakulások, mesés képzetek azok, melyekhez sokszor a fantáziát kell segítségül hívni, mert az emberi véges elme nem képes felfogni azt — amit a mindig alkotó természet megteremtett s a tudományos buváriát szemlélhetővé, felfoghatóvá tett.

Azok az átalakulások, azok az újabb és újabb képzetek nem egy pillanat alatt, nem varázsütésre jöttek létre, de lassan mintegy csirából kikelve, fokként fejlődtek sok sok évtizedeken át, anélkül, hogy a kevésbé beavatott szem tudomást vett volna létezésükről s az elme felfoghatta volna létezésüket azon kártékony hatások ellen irányulva, melyek romboló pusztítást végeztek az emberiség között.

Mi sem természetesebb, hogy a faji ösztön, az önfentartási ösztön, a veszély közelségének a tudata, védekezésre készítette az embereket, védekezni minden vonalon, felhasználni erre a természetadta eszközöket és tudományos buváriát eredményeit.

A modern tudományok haladásában a világegyetemet tökéletesbedésében, midőn annak minden szaka előbbre és előbbre jutott, minden ága nagyobb és nagyobb tökélyt ért el, midőn a kutató elme belemélyed az ismeretlen homályos tömkelegbe, hogy világot vessen a sötétbe, hogy napfényre hozza a homályba burkoltat, hogy megfelejtse a titokzatot, a rejtélyest, e téren — a XIX-ik század óriási munkát végeztek.

Nem akarok itt nagy általánosságban

kiterjeszkedni, hogy ezt a témát fejtegessem, mert akkor köteteket kellene leírni, csak röviden az orvosi szakból akarok egyet-mást vázolni, egy kis összehasonlítást a régmúltban és jelenben.

Szándékosan említettem fel, hogy a haladás a tudományok minden ágában e században rohamosan hatalmas lendülettel ment előre, emberi elme szüleményei, a természetben megvalósítva s a praktikus életbe alkalmazva, mintegy kényszerítve a természet összes elemeit, — hogy az embert szolgálják.

Az orvosi tudomány ezt a látható nagy haladást az utóbbi néhány évtized alatt tette meg, szinte hatalmas lendülettel végezte, mert köztudomásu, hogy a legrégibb időben s attól hosszú századokon át egész a tizen-nyolcadik század végéig, bizonyos misticizmusba volt burkolva ez a tudományág, a bölcsesség köve, delejes erők hatása, szóval babona volt az akkori orvosok összes tudományos tárháza.

Ez időtájt Theophrastus Bombastus Paracelsus von Hohenheim kezd a komályból kibontakozni, igaz, hogy ő is csak elméleti téren, de az eddig divó hagyományos babonával szakítva, reámutat arra az irányra, a melyen haladni kell! A közegészség, a higiénia bölcsőköra itt kezdődik; igaz, hogy csak nagyon kezdetlegesen, nagyon hiányosan, de mindenesetre alapköve volt az annak a monumentális épületnek, melyen jóval később a higiénia és orvostudomány egyéb szakai felépültek üdvös működésre.

Köztudomásu dolog, hogy a közegészségügy rendes voltában van lefektetve első sorban az állam ereje, ettől függ a társadalmi élet minden funkciója, kihat ez az iparra, a közgazdaságra, a kereskedelemre; már pedig ezek az állami életnek a legfőbb, a legbecesebb tényezői, s ha koncedáljuk azt, hogy ép testben lehet csak ép lélek, elmondhatjuk azt is, hogy csak ép és egészséges államnak van csak életereje, mert csak akkor tudja erélyesen megállani helyét a létért való küzdelemben a fajfentartás nagy harcában, mert hisz a mi az egyesekre áll külön-külön, az áll a nemzetet alkotó egészre is. Szóval az egységes állapot az életet mozgó funkciók legfontosabb tényezője: Az a rugó, a mely az összes kerekeit

mintha azt mondaná sejtelmes, titokzatos hangon:

— Ez az élet csupán... Csupa gyönyör, élv.

Szevér pedig merően bámul maga elé, vivódik a gondolataival, kinzó víziókkal.

És sóhajt... Ziháló melléből nehézkösen száll a sóhajtás. Még most is köhögött. Az éjszakázás, a kávéházi füst megviselte azt is, nemcsak a lelkét. Szörnyű fáradtságot érez a langyos melegben, amilyent még soha. Mintha elkábult volna minden idege, epedésbe vész a lelke.

Ugy tetszik, mintha a mit maga előtt lát, azok nem is a való életből valók volnának, mintha már álmodná ezt a zsidbasztó puha melegséget, a lány-, asszonyarcokat, a hirt, a dicsőséget.

A kaczer asszonyok arcát megölik tisztos, ősz asszonyarcok s mintha a sok mosolygó lányfej mind-mind öreg néniknek ránczos arcává változna egy pillanatra.

Megborzong... Ez a pezsgő, az absynt deliriuma, igen a pezsgőé, az asszonyölélesekre.

Tizé, százé...

Azután minden káprázatos gyorsasággal összefoly előtte s most már nem lát csak egy rózsaszínhabos fehér ruháskát. Szevér egy nevet sóhajt:

— Juliska.

Látja, hogy járnak a kertben, a mezőn, a réten, a hol olyan tiszta a levegő.

A templomba elkíséri őket egy jószágos öreg asszony, a templomba, a hol szép szavakat mondanak a véges emberről s a

halhatatlan örök hatalomról. — Tiszta napsugaras levegő mindenütt, nagy fehér virágos akácfaák bólogatnak az az udvaron. Semmi hideg fény, semmi delirium. Az emberek beszéde nem szines, de szívből való, az emberek haja nem hull ki, csak megöszül. Szép fehérre festi az idő. Ezt a galambösz haját pedig megsüvegelik az emberek, különösen a fiatalok szívesen, alázatosan. A leányok asszonyok lesznek, de örökké leányosok maradnak, a kik tudnak pirulni s megkelmedezik az urakat.

Szevér végigsimította a kezével lázban égő homlokát. Ostoba érzélgőség! a mit gyűlölnék az emberek. Absynt kell ma nem limonádé, jukker asszonyról szóló s nem falusi történetek.

A falról mintha igenlőleg bólogatnának a mosolygós lányfejek, a nevetős szemű asszonyok.

— Ez az élet csak... ez csupán.

Szevér konyakot tölt magának, iszik s úgy a mint van, végig veti magát a pamlagon.

Rövid időre hallani lehet szabálytalan lélegzetvételt.

Az ablakon fakó fény tör be. Fénytelen szürke hajnalhasadás... Amolyan téliés...

Szathmáry Zoltán.

A z u t ó d.

— Igen, igen, — szólt Gérard Balsanhoz, — kitűnő üzlet volt, nagyon örvendek neki és ismételtén köszönetet mondok érte.

Ime, már három hónapja, hogy átengedte a papir- és könyvkereskedést; három hónapja, hogy a nevem ott van a csinos üzlet ajtaja fölött; három hónapja, hogy a kitűnő vidéki levegőt élvezhetem. A vevőim is nagyon kiválóak. Csak azt nem tudom elképzelni, hogy miért adta el az üzletét?

— Nem tudtam Páris nélkül élni, nem bírtam megszokni a vidéki életet, — szólt Balsan.

— Ugyan, ugyan, — válaszolt Gérard. — Ezt alig tudom elhinni! Már három hónap óta vagyok a vidéken és ez az első eset, hogy Párisba jövök. S őszintén szólva, szinte fájt a szívem, mikor ott kellett hagynom az új otthonomat...

— Az igazat megvallva, más okom is volt rá, hogy visszajöjjelek Párisba.

— A mit el akar hallgatni?

— Ha ez mulattatja, szívesen elmondom.

— Nagyon érdekelne, ha megismerhetném az érem másik oldalát is.

— Jól van, hát elmondom, — szólt Balsan. — Alig hogy odaköltöztem abba a városba, mindjárt ott volt egy kis kalandom... Iseri Vancretoynt és a társalkodónőjét?

— Mindennap látom őket.

— Minden délután ott voltak az üzlet mellett berendezett olvasószobában s Vancretoynté belém szeretett, én pedig belebontultam a társalkodónőjébe, Valentineba... Vancretoynté igen figyelemreméltó hölgy. Azt mondják, hogy a vagyona több millióra rug. Még csak negyven éves, sőt őszintén szólva, nem látszik még annyinak sem... Már öt éve özvegy s bevallotta, hogy szíve-

hajtja annak s komplikált gépezetnek, melynek neve ember!

Amint fentebb megemlítettem, az utóbbi időben a természettudományok egy nagy része be lett vonva az orvosi tudomány szolgálatába, egy Laënc, egy Pasteur, egy Virchow, egy Rokitanszky, egy Lister kellett hozzá, hogy az orvosi tudomány ne csak a kísérletezés terén mozogjon. De a betegségek lényege, a kórt okozó kóros hatások nyíltan ott álljanak a gyógyító orvos előtt! Milyen óriási haladás Paracelsustól a jelen korig! Ezek a fentemlített lángelmék a fizika, kémia és góresóval oda állították szemléltetőleg a betegségeknek, hogy úgy mondjam a csirák és kezébe adták ezzel az orvosi karnak a fegyvert, a melylyel azokkal meg kell és meg lehet küzdeni. Ezekre mondja a költő: „Mensch, ich bewundere deine Gottesähnlichkeit“ ezek előtt a lángelméjű férfiak előtt az egész tudományos világ csodálattal és hódolattal hajolt meg!

Midőn a gyógytudomány ez újabb merbe lett telve, hogy úgy mondjam, ezen új éraba lépett, lépésről-lépésre más és más gyógymódok kezdtek keletkezni és mondhatom, majdnem mind nagy tért hódított magának. Ott van a vizgyógyászat és a villamos gyógyászat, a mai nervozus századnak egy megbecsülhetlen és nélkülözhetlen kelleke; ott vannak a klimatikus gyógyrendszerek (no erre a férjek azt mondják, hogy nem okvetlenül szükségesek, de — drágák; ott van a sebészeti műtan, melyen már valóságos bravour dolgokat produkálnak; ott van újabb az orthopedia, vagyis test, egyenesztet, más néven gyógytorna, ennek a lényegéről, egy rövid disertációba hocsátkozom, minihogy kevésbé ismert, s nem olyan régen lett az új gyógymódok sorába felvéve.

Magát a tornát, mint testedző gyakorlatot a legrégebb időktől kezdve ismerjük. Ismerjük különösen a rómaiaknál, a görögöknél, akiknél mint tudjuk, abban az időben híresek voltak a tornajátékok, ezekre menő közönség nézte meg az ifjuság közötti vetélkedést a pálmáért, a dícsőségért. Abban az időben ezt a sportot, ezt a testet és szellemet egyaránt erősítő játékot a nevezett nemzeteknek minden fia egyaránt gyakorolta és azok a nemzetek, melyeknek ilyen,

testben és szellemben erős fiaik voltak, uralták is akkor az egész világot!

Ezeket a régmúlt időbeli, hogy úgy mondjam, legendás alakokat, mi csak a művészi alkotásokból ismerjük és csodáljuk egyes híres szoborgyűjteményekben és nemcsak a szép kivitelű szobrokat, a művészi alkotást csodáljuk bennök, de azt az erőt, azt a plastikát, melyet korhűen abból a korból mutat be a szobrász, midőn a torna, a testedzés a legkiválóbb kedvtelése volt az embereknek, mert erőt, szépséget és plastikát ad.

De hát ez az idő rég elmúlt, talán feledésbe is ment volna, ha azok a híres szobrok nem regélnék róla, nem regélnének az olimpusi játékokról és a nők által megkoszorozott gladiatorokról.

Az újabb tudományos gyógymódban, a gyógytornában egyesítették szakszerű vezetés mellett a testedzést, az erőfejlesztést, a hiányos fejlődés kiegészítését, szóval a mit a természet hiányosan alkotott, egyöntetű egészszé reparálni — a plastikát egyensúlyba hozni — ezt a feladatát az orthopedia, vagyis gyógytorna dícséretesen oldotta meg.

Első kísérletet ilyenmü intézettel a század elején tett Leithof Lübeckben, ő szállt sikra érte, mint kezdeményező, de nem sok eredményrel; hazánkban dr. Schöpf Agoston 1836-ban állított fel Budapesten egy testegyesítő intézetet, de bizony pártolás hiányában rövidesen fel kellett adnia s az egész eszme elaludt, feledésbe is ment, mig nem 1860-ban dr. Batizfalvy rendezte be intézetét a kor igényeinek megfelelő apparátusokkal és ez az intézet most is virágozik s mondhatom, nagyon sok szüle áldással emlegeti azt az intézetet, mely satnya, beteges, ferdén nőtt gyermekét egészségessé, munkabíróvá, egyenessé, plastikus természetűvé tette ugyanarra, hogy ez a gyógymód napról-napra tért hódít, s a fővárosnak már számtalan ilyen intézete van, s a nagyobb vidéki városok (Debreczen szinte) utánózzák ebben a fővárost, mert hisz a szülék itt is azt akarják, hogy gyermekeik egyenes növésűek, egészségesek, munkabírók és plastikusak legyenek.

Dr. Balkányi Emil.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 13.

A napirend még mindig a trónörökös házassági nyilatkozatának részletes vitája. Szilágyi Dezső beszél elsőnek nagy hallgatóság előtt.

— Ugy látom, — kezdte — hogy a részletes vita ugyanabban a keretben mozog, mint a javaslat általános megvitatása. Új momentum azonban csak egyetlenegy merült fel: Széll Kálmán miniszterelnök indítványozott módosítást, melynek előterjesztéséért elismerés és dícséret illeti meg a miniszterelnököt. Most már valóban nem lehet kétség aziránt, hogy a házassági nyilatkozat teljes összhangban van az 1723-iki törvényvel és nem lehet kétely az iránt, hogy a háziszabályok viszonya a mi törvényeinkhez ezután sem változik.

Szilágyi beszédének gerince az annak ragyogó, világos és meggyőző igazolása volt, miképen fogta fel Deák Ferencz az elválaszthatlan és feloszthatlan birtoklás fogalmát. Pontosan és szabatosan dedukálta e fogalom hármastartalmát:

1. Az osztrák örökös tartományok elválaszthatlan és feloszthatlan birtokát.

2. Magyarország és kapesolt részeinek elválaszthatlan és feloszthatlan birtokát.

3. Magyarország és kapesolt részeinek egyrészt, az osztrák tartományoknak másrészt elválaszthatlan és feloszthatlan birtokát.

Ez a pragmatika szankezióknak hiteles törvénytárgyarázata! Helyesnek fogadta el minden párt s Deák Ferencz emléke ellen vét, a ki — miként Rakovszky — mást, egyebet, akár kevesebbet, akár többet óhajtott belemagyarázni.

Nagy és meggyőző volt hatása hatalmas közjogi fejtegetéseinek. Minden oldalon helyeselték és tapsolták.

A beszéd kisebb részében Rakovszky egy és más téves állítását rektifikálta a szónok és beigazolta, hogy Rakovszky István fatális tévedésnek esett áldozatul, a mikor a nem egyenjogú házasságnak más, enyhébb feltételeit hangoztatta, mint a melyeket a házi törvény megállapít.

Rakovszky István tagadólag rázta a fejét.

Szilágyi így folytatta:

En minden politikai vonatkozástól tartózkodva, egy nagy esküdszéknek óhajtom tekinteni a Házat; ítélje meg, melyik magyarázat a törvényes! A mit én most állítottam, az nem az én véleményem csak, hanem a Rakovszky képviselő ur szerzőbarátainak: Blumtschlinak és Hefternek a véleménye is, a kiknek műveiben a fegyvereit kereste!

A hallgatóság csendesen derült.

És most rátérek a parádé esetre — folytatta mosolyogva a szónok és felvilágosította Rakovszky Istvánt és a hallgatóságot, hogy egy, a Promnitz grófi családban előfordult házasság, a Rakovszky főargumentuma, nemcsak nem hozható fel az ő felfogásának igazolására, de sőt éppen ellene bizonyít.

— Nem tehetek róla, de így van! — fordult Szilágyi Rakovszky felé, általános derűtlenség közepett.

— Tönkre vagyok téve, — gunyolódott Rakovszky.

— Majd csak tuléli valamiképen a képviselő ur! — vigasztalá őt Szilágyi.

Végezetül Szilágyi Dezső eleget tett még egy kötelességnek, melynek teljesítésére még az utolsó órában mulhatlanul szükség volt. Az ország elé állította a maga leplezetlen valóságában azt a kiindulásában hamis, konzekvenciájában baljóslatu homályba vesző álláspontot, melyet a néppárt a kormány javaslatával szemben elfoglalt. A ki olyat állít, mint Zichy János gróf, az a magyar közjog legelembb tétéleivel sincs tisztában!

Súlyos vád ez egy politikai párt vezérével szemben s annál lesújtóbb mert teljes jogosultságához a legkisebb kétely nem férhet.

sen férjhez menne még egyszer, ha erre kedvező alkalom kínálkoznék neki. En részemről vonakodtam nőül venni, mert imádtam a társalgónőjét. S aztán ugy-e ön is elismeri, hogy ez a leány igen csinos? Tizennyolcz éves, szőke, karesu, szellemes... Egyszóval: valóságos ideál!... Bevallottam neki a szerelmemet... Kegyetlenül mosolygott és így szólt hozzám: „Ugyan mire gondol, kedves uram? En szegény leány vagyok s ön sem gazdag. De bár szegény vagyok, — hozzá vagyok szokva ahhoz, hogy fényűző módon éljek. A mostani uróm nagyon érdeklődik irántam s remélem, hogy majd csak talál egy beteges, rut, öreg férjet, akinek jó pénzért fölálldozom majd az ifjuságomat és szépségemet. És ahogy magamat ismerem, sokkal boldogabb leszek egy gazdag és vén férj oldala mellett, mintha elkövetném azt az örültséget, hogy önhez menjek férjhez. Különbben bizonyos vagyok benne, hogy ön csakhamar megbánná ezt a házasságot s talán még szemrehányásokat is tenne miatta. Az igaz ugyan, hogy ön éppen nem ellenszenves ember, de az urnőm bele van bolondulva önbe. Örült volna, ha elszalasztaná ezt a kedvező alkalmat...”

— Nagyon okosan beszélt ez a leányka — szólt közbe Gérard.

— Be kell vallanom, — folytatta tovább Balsan — hogy az okoskodás rendkívül meglepett ugyan, de azért mégis igazat adtam neki. Elhatároztam tehát, hogy minden elfogadható áron eladom az üzletemet...

— Ezért kaptam meg tehát olyan olcsóért!

— Igen. S visszajöttem ide Párisba, hogy ne is lássam azokat a szerencsétlen nőket, akik boldogtalanná tettek. Ugy-e, most már érti, hogy miért nem tetszett nekem az a vidéki élet, mely önt olyan boldoggá teszi?

— Érttem. Csakhogy, kedves barátom, mégse helyesen cselekedett, amikor ilyen tragikusan fejezte be a szerelmi idylljét. Látja, én mikor átvettem az ön üzletét, ugyanigy jártam, mint ön.

— Megszerette Valentinét?

— Igen, sőt mi több: még most is szerelmes vagyok bele.

— És önbe is belebolondult Vancretoyné, a gazdag özvegy?

— Igen, sőt még most is belém van bolondulva.

— És ön kibír három hónapot rettenetes kétségek között, hogy e két szív közül melyiket válaszssa?

— Nem értem, micsoda kétségekről beszél? En mindjárt a legelső nap elhatároztam magam.

— Nos és mit tett?

— Egyszerűen nőül vettem Vancretoynét.

— Tehát feláldozta a szerelmét s lemondott Valentinéről.

— Szó sincs róla! Minek mondtam volna le Valentinéről? Miután nőül vettem a dúsgazdag özvegyet, — Valentinét választottam a barátnőmül...

Louis Besson.

Ez a néppárt határozati javaslata? ... Ennek a zavarosban való halászást előkészítő, furfangos toldásnak értelmét már leplezte a miniszterelnök minapi fényes polemijában. Szilágyi Dezső ma újból kimutatta, hogy annak czélja és következménye végeredményében nem lehetne egyéb, mint a trónöröklés nagy kérdésének elhomályosítása. És kinek az érdeke kívánja ezt.

— Nem akarom és nincs jogom feltételezni, hogy a néppárt érdeke! — mondotta Szilágyi, — a ki végezetül a javaslatnak és a miniszterelnök pótlásának elfogadására kérte fel a képviselőházat perczekig tartó taps és éljenzés közepett. Nagy sikeréhez elsőnek Széll Kálmán miniszterelnök üdvözölte a szónokot.

Fejtegetése meggyőző erejének érvei nagy súlyának a legfényesebb bizonyítványát maga Rakovszky István állította ki, a ki válaszában holnapra halasztását kérte a Háztól, azzal az indoklással, hogy a hatalmas erejű ellenfelével való bajvívásra fel kell fegyverkeznie.

Ami sok, az sok.

Irta: Clovis Hugues.

— Nem tudok dolgozni, egyáltalán nem! S Lavoiset Pierre, a jeles költő összegyűrte a fehér lapot, a mely előtt egy negyed-órája merengett, nem birva két rimet faragni egy gondolatára.

Meg kell azonban mondani, hogy Lavoiset Pierre nem volt épen abban az állapotban, hogy elfogadhassa a Muzsát. Az istenek e lánya nem szereti, hogy egy szoknya suhogjon a lépcsőn, a mikor leszáll az égből. Istennő lenni nem akadályozza meg kissé nőnek is lenni; a nő gyakran istennő s nem is szükséges, hogy a Heliconon tánczolt legyen, elég arra egy házi bál.

Ép egy ilyen házi bálban látta Péter újra — először három év után — a különös bájos lényt, kinek jöttét várta kaczer legénylakásában, egy világos juliusi délutánon.

Bájos volt valóban s nem kevésbé különös ez a Bauricet Elise, a kinek majd férje lett s a kit most egy nyugodalmas tanácsos nejként talált fel. Még mindig az a lopózó mosoly, az a vonzó édesség a szellemben, azzal a különbséggel, hogy most már ott volt szemében, mosolyában a tilos csók ígérete; s feléje futott, kaczerán kinyújtott kezekkel, nem kérdve, hogy a viszonyok, melyek közt egykor ismerősök voltak, nem szabnak mindkettőjükre tiszteletteljes tartózkodást.

— Férjem: de Lenidon Bernard; papának egy barátja, Lavoiset Pierre ur. . .

A két férfi beszélgetni kezdett az első perczek multán.

— Hát nem tánczol, Lavoiset ur?

— Bocsánat, asszonyom.

S Pierre keringett Elise-zel, kissé elgondolva, hogy e szép fiatal asszony, kit a táncz szokása karjaiba vetett, valóban az övé lehetett volna, ha az élet véletlene nem állott volna eléje első fellobbanásának.

— Sőt nagyon jól tánczol, Musset szerencsét kívánna önnek.

— Versemért?

— S tánczáért?

— Vigyázzon, hiuvá tesz.

— Igen! még mindig a fellegek közt?

— Olykor, ha a fellegek is úgy akarják?

— Dolgozik most valamin?

— Egy nagyon is egyéni kötetten. Emlekeimen.

Lavoiset karjára vette Lenidon asszonyt s hazafelé vezette.

— Benne leszek, uram?

— Miben?

— Nos, hát könyvében!

— Könyvemben?

— Minthogy az emlékeiről szól!

Pierre maga elé nézett, olyan arccal, mely

azt mondá: Valóban roppantul örvendek, hogy más vette el. Elise nem vette észre s Lenidon ur felé vezette Pierrét.

— Meglátogat ugy-e?

— De. . .

— Semmi, de. Egész bizalmasan, mint jó pajtások, akik egymásra bukkantak.

A lépcsőn, mialatt még egyszer megigazitotta báli felöltőjét, Lenidon asszony így szólt férjéhez:

— Különös, hogy milyen találkozások vannak!

A férj boldog ember hangján kérdezte, mint ki bizonyos, hogy szeretik.

— Két testvér van Lavoiset. A költő vagy a szobrász, akit ma bemutattál?

— A költő.

— Ugy, hát ez kért meg?

— Ez, Pierre.

— Tudod, hogy feltékeny lehetnék.

— Hiszem bizony.

S kaczagott a férj is.

És aztán pár hónapra rá légyottja volt a papa barátjának az asszonnyal.

II.

Elise emelt fővel lépett be, kedves természetes merészséggel.

— Milyen szép minden! Csak kissé távol.

S mikor levetette kalapját kesztyűjét:

— Oh, pompás történet. Mindent elbeszéltem férjemnek!

— Megbolondult? — gondolá Lavoiset.

— Roppantul mulattam! — folytatta bájosan. — Olyan pompás mindent elmondani, a nélkül, hogy elhinnék.

Azt mondta Bernard: kimégysz, kicsi?

Feletem: Látod. Hozzá tehettem volna a szabónőmhöz, a mosóúmhöz. Nem lett volna igaz: ugy-e? Annál természetesebb, hogy elhitte volna. S akkor jobbnak láttam nem hazudni, hogy épen ne higgye el. Már én őszinte vagyok. Hallgathattam volna, mert nem kérdezett tovább; de ez nem lett volna olyan mulatságos. Azt mondtam: Gyanitod ugy-e, hová megyek? Azt felelte: Persze valamit vásárolni. Duzzogni kezdtem: Oh szegény fejed, nem találd el. Hát így néznék akkor ki? Nézd csak ezt a kaczeron feltett kalapot, nézd a keztyűmet — hát ez mit sem mond? Erre aztán kaczagott: Bolong vagy, veled ugyan nem lehet unatkozni! S ki a boldog halandó? Találd ki! — Ismerem? — Persze! Jules! — Tudod, hogy nem szeretem az ostobákat! — Oktave? — Divatos nagyon! — Lavoiset Pierre? — Épen ő! — Gratulálók! Gyanakodtál rá? — Egy csöp-pet sem! — Mind ilyenek is vagytok ti férfiak. Az igaz, hogy még csak az első légyott a mai.

— Oh még csak annyira vagytok? — Anynyira a mennyire. — S elmondod majd este a végét? — Ugy sem hiszed el! — S miután megcsókoltam homlokod, az ajtó felé mutatott, moodván: Siess, szerencsétlen! Barátod vár!

Pierre bámulattal hallgatta. Lenidon Elise asszony feléje fordult mosolyogva:

— Ugy-e pompás!

— Valamire gondoltam, — felelt Lavoiset.

— Lám, bizony, nem is kaczag!

— Férjére gondoltam!

— De hisz az nem valami, csak olyan tejemtés, mint ön.

— Jó értelemben véve — gondolá a költő.

— S rá gondolt?

— Kérdeztem magamban, hogy van-e jogom megkérdezni. . .

— Hogy szereti-e Lenidon ur?

— Mit?

— Hogy szeret-e, soha ember nem szerette ugy a feleségét!

— Ugy mint ő?

— Örökös imádatlalt van fenséges Eliseze előtt.

Lavoiset lehajtá fejét.

— Szeret, ugy-e Pierre? — megölelte.

Az állat megszólalt a költőben.

— Szeretlek.

— Hát ha most jönne a férje? — Kérdő hirtelen Lavoiset.

— Nos, az bizony nem volna baj!

— Azt hiszi?

— Tudom.

— Az ajtóhoz ment. Visszajött a szoba közepére.

— Lássá, itt esnek el.

— Megölné?

— Nem volna szükséges, édesem. Ugy szeret, hogy azonnal meghalja.

III.

Mindig van valami váratlan a művészek modorában. Pál megremegett, elirtózott.

Lenidon asszony ott állott előtte.

— Nos?

— Távozzék asszonyom!

— Mit?

— Távozzék?

Elise megmeredt:

— Nyomorult!

— Látni akartam, hogy néznek ki a szörnyetegek, női alakban.

SZÍNHÁZ.

A takácsok. Hauptmann Gerhardt e képekből összerakott színműve másodizben került az este előadásra. A társadalmi nyomorúságok iránt oly melegen érező német író a szociális eszméket vitte e darabjában színpadra s az összefüggéstelen, de hatásos képek nem is tévesztették el hatásukat — a karzat közönségére. A komolyan gondolkodókat azonban hidegen hagyta, mert Hauptmann alakjai oly elzüllött, iszákos firmák, akik nyomorúságnál, melyet önmaguk okoznak, nem is érdemelnek egyebet. Hiszen még előttünk is ugy tünteti fel őket, mint akiknek egyetlen vigasztalójuk a pálinka.

A bevégezetlen, erkölcsi igazságszolgáltatással nem bíró darab csak annyiban érdemel különösebb figyelmet, mert színpadi inscenirozása mesteri kézre vall. Visszatasztóan vonul el a szemlélő előtt a takácsok nyomora, anélkül azonban, hogy szánalmat tudnának ébresztetni és sehogy sem tudjuk belátni, hogy a gyáros szivtelensége lenne oka nyomorúságuknak. Hiszen ezek a szegény takácsok vendéglőbe járnak, ott kedélyesen iszogatnak, mintha ellentmondani akarnának a feltevésnek, hogy nyomorúságuk tényleg oly nagy, mint amiképen ezt Ansoerge takács farizeusi szemforgatással eljajgatja.

A darabot tegnap is szép számu közönség szemlélte és a karzat lelkesedése, különösen a „Marseillese“ iránt, nagy volt.

A szereplők ugyanazok voltak, mint az első előadások s teljes igyekezettel játszották meg a csonkán hagyott darabot, melyet ma megismételnek.

HIREK.

— **A polgármester a művészeknek.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester tegnap este nyolcz órakor a Bika szálló czukrásztermében vacsorát adott a műtárlatot rendező budapesti és helybeli művészek tiszteletére. A kedélyes lakomán jelen voltak: Degenfeld József gróf főispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes, főjegyző, Kézdí Kovács László, Németh Lajos, Rajzó Miklós, Pálffy József, Bosznay István, Baros Tibor, Kassai Nándor festőművészek, Ábrahám László főügyész, Aczél Géza főmérnök, Király Gyula, Oláh Károly, Roncsik Lajos tanácsnokok, Sárváry Lőrincz, nyug. kir. járásbíró, Csóka Sámuel és Szabó Kálmán aljegyzők és Konecz Ákos tb. tá.

násnok. Az első felkészítőt a házigazda Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester mondta, visszaemlékezve a tizennyolcz év előtti időre, midőn ő nyitotta meg a képkiallítást. Örömeinek ad kifejezést, hogy Debreczen sz. kir. város újból falai közt láthatja és üdvözölheti a művészeket. Ezután egymást érték a tóztok, melyekben szép szavakban méltatták Debreczen kulturájának egészséges fejlődését: Kézdi Kovács László, Komlóssy Arthur főjegyző, Sárváry Lőrincz, Konez Ákos, Bosznay István, Bakos Tibor, Kassai Nándor, Németh Lajos, kinek indítványára a társaság Degenfeld József gróf főispán, a műtárlat védnöke aláírásával a következő sürgőnyt küldte Wlassics Gyula dr. kultuszminiszterhez:

Nagyméltóságú Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter urnak
Budapesten.

A debreczeni műtárlat megnyitása alkalmából Debreczen sz. kir. város tanácsa s a tárlatot rendező művészek megemlékezve Exczelelenciádnak a magyar nemzeti kultúra fejlesztésére irányuló nemes törekvéséről, mély tisztelettel üdvözlök Nagyméltóságodat, kérve a Gondviselést, hogy Exczelelenciádat nemzetünk szellemi nagyságát évről-évre nagyobb sikerrel építő munkásságában művészeti életünk javára sokáig éltesse.

Degenfeld József gróf
főispán, a műkiállítás védnöke.

— **Deczember havi esküdtek.** A f. évi deczember hóra az alább irt esküdtek sorsoltattak ki, u. m.: Des Combes Henrik ügyvéd, Kovács Lajos tanár, Végh Mihály magánzó, ifju Kostya János ékszerész, Killer Edé butorgyáros, Lamberger Ignácz butorgyáros, dr. Nagy Lajos ügyvéd, Kiss András vendéglős, Várray József kereskedő, Tóth András gazdálkodó, Gáll Elek kocsi-gyáros, Ujvári György kovácsmester, Zimmermann Gyula tanár, Beke László bankhivatalnok, dr. Löfkovits Márton ügyvéd, Tóth István építész, Papp János gazdálkodó, Szendrei Ferencz földmives, Nagy Elek tanár, Tóth András szobrász, Horváth János építőmester, Bakóczy János csizmadia, Kernhoffer József osztrák-magyar bankfőnök, ifj. Maklári József csizmadia, Végh János építőmester, Pálffy József tanár, Jaszenesák Sándor tanár, Chilinszky György fotografus, Kiss Gábor gazdálkodó, Lakatos Gábor sertéskereskedő.

Pótesküdtök: Dóczy Imre egyh. ker. gimn. felügyelő, Sporzon Pál tanár, Kohn Lipót bőrkereskedő, Szabó Lajos vizezellér kép. igazgató, Alföldi Károly táncziskolai tanár, Szent-Királyi Tivadár kereskedő, dr. Öreg János tanár, Balogh István földbir-tokos, Csiky Lajos tanár, Schneider István építész.

— **A képkiallítás.** Állandóan szépszámú közönség látogatja a tárlatot s úgy látszik a városháza izléssel feldiszipített díszterme városunk intelligenciájának a találkozó helye lett. Nagybecsű s hatalmas gyűjteményben gyönyörködhetik a művészetért lelkesülő közönség. Tegnapi számunkban már megemlékeztünk több figyelmet keltő és művészi alkotásról de a nagy számban kiállított festményekről részletesen szólni lehetetlen volt. Nem lenne teljes referádánk, ha Németh: „Bácskai táj“-át és „Szökevény“-ét meg nem emlitenők, mindkettő igazi művész ecsetjére vall. Molnár József „Légyott“-ja — egy kedveséző váró fiatal nő — poetikusan szép s Baditz bájos „Tertzett“-je is lebilincseli az embert. Balló Thán mórt ábrázoló arczképe művészi erővel van megfestve s Kézdi Kovács „Akác virágzása“ is nagyértékű munka. Számatalan jeles festmény díszíti még ezenkívül a tárlatot s a látogató közönség meglegedetten

hagyja el a 163 festményből álló gyönyörű gyűjteményt. Sorsjegyeket is bocsátottak ki, melynek nyereség tárgyai értékes művek lesznek — ezeknek is nagy keletük van. A napokban a Svetits-intézet és a Dóczy-féle leánynevelő intézet növendékei fogják testületileg meglátogatni a tárlatot.

— **Betörések.** Ez a hét úgy látszik, a betörések hete. Csak tegnap adtunk hírt egy betörésről s ma már ismét kettőről értesítenek bennünket. Az első esetben **Bihari** László nap-utcai házáat törték fel ismeretlen tettesek. A szoba azonban lakatlan volt. A butorokat ugyan felforgatták, de nem találtak semmit s kudarczal kellett távozniok. A másik betörést **Lénárd** Imre Homokkertben levő házában követték el. Míg a gazda a hívők házában könyörgött Istenéhez, addig valami ismeretlen tettes felhasználta az alkalmat, bemászott a lakásba s az almáriumot kinyitván, magához vette a benne levő 30 forintot. A tetteseket keresik.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** **Vértesi** Gyula és **Szűcs** Imre tegnap délután jókora vasrudat vittek a vállukon a gépjárató műhelyben. Szűcs menetközben megbotlott és elesett s a súlyos vas jobb kezefejét összezúzta. Lakásán ápolják.

— **Pisztolypárbaj.** **Lőw** József, lapunk belmunkatársa és **Komjáthy** János szinigazgató között felmerült úgy ma reggel lovagias uton elintézészt nyert. A felek pisztolypárbajt vívtak kétszeri golyóváltással. Egyik sem sérült meg. Párbaj után a felek kibékültek.

— **Felhívás.** Mindazon háztulajdonosok, kiknek 4—5 szobás lakásuk van kiadó s ebből egy nagyobb szoba iskolai szelokra (tanterem) felhasználható lenne, felkértenek, hogy kibérlés czéljából a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6 ig legkésőbb e hó 16 ig jelentkezni sziveskedjenek.

— **A magyar papirkereskedők országos egyesülete** Budapesten, november hó 25 én d. u. fél 4 órakor tartja alakuló közgyűlését a budapesti kereskedelmi testület dísztermében (V., Eötvös-tér 2., II. emelet.)

— **A tekintély.** Egy részeg ember dülöngőzik végig a főutezán. Megbotlik a posta előtt s meghengergőzve a sáros földön, nagynehezen megint talpra áll. A sétáló közönség ijedten tér ki az utjából, míg a nyakig sáros részeg monológizál magában:

— *Hja . . . imponálni kell tudni!*

— **Tömeges vérmérgezés.** Három hét előtt **Felső György** csanádi gazdának marhája megbetegedett. Jelentette az orvosnak, ki őt arra utasította, hogy vágják le a marhát, fejsék le a bőrét és azután megvizsgálja. **Felső György** szomszédjaival az orvosi utasítást végre is hajtotta, miközben négyen vérmérgezést kaptak és egyikük néhány napi szenvedés után meg is halt. Két fiatal ember és egy négy éves gyermek szintén betegen fekszenek. Maga az állat orvos, a ki a gazdát gyógykezelte, a bajt szintén megkapta. Legnagyobb veszedelemben van **Felső György**, a ki aligha épül fel veszedelmes bajából.

— **Salson büntetése.** A perzsa sah elleni merénylet elkövetője felett szombaton ült törvényt a párisi esküdtszék. A tárgyalás folyamán **Salson** beismerte, hogy ő anarkista és ellensége a nép elnyomásának. Terve az volt, hogy a perzsa saht és **Casimir Perier**t megölje. Először **Parent** tábornokot hallgatták ki, a ki a merénylőt lefegyverezte és a rendőröknek átadta. A tábornok után egy fegyverszakértő véleményét hallgatták meg, a kinek véleménye szerint a merénylet alkalmával használt pisztoly egész rendesen működött, s úgy a pisztoly, mint a benne levő golyó alkalmas volt arra, hogy egy embert megöljön. Az orvosszakértők meghallgatása következett ezután,

a kik **Salson**t teljesen ép elméjének találják. Az esküdtek a merénylőt életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

— **Eltűnt ipartestületi jegyző.** A kassai ipartestület elnöksége vizsgálatot indított **Bednarik** Albert jegyző ellen és különféle szabálytalanságok, visszaélések, hűtlen pénzkezelés miatt elmozdította őt állásától s bűnvádi följelentést tett ellene. **Bednarik** két nap óta eltűnt Kassáról. Azt hiszik, hogy Amerikába szökött. **Bednarik** azelőtt a kassai szociálisták egyik agitáris vezére volt.

— **Holttest a kutban.** Ma reggel a hatvan utcai esordás kutban a víz színén egy uszó holttestet pillantottak meg. Azonnai értesítették a rendőrséget, a honnan a vizsgálat megejtésére **Bardócz** András r. biztost küldték ki. A hullában **Péntek** János 46 éves Péczeli-utca 4. szám alatt lakó napszámot ismerték fel. Tettét életuntságból követte el.

— **Az új bankjegyek.** Az Osztrák-Magyar Bank a napokban tartott igazgató-sági ülésében igen élénk vita fejlődött ki az új bankjegyek kibocsátása körül. A vitára az az éles kritika szolgáltatott okot, melyet a nagyközönség az új huszkoronás bankjegyek felett gyakorolt. Ennek következtében a Bank vezetősége azt az indítványt tette, hogy hirdessenek nyílt pályázatot az újonnan kibocsátandó bankjegyek mintájának megrajzolására. Erről azonban a 10 és 50 koronás bankjegyeknél már szó sem lehet, mert ezek már készülnek és januárban már — valószínűleg — forgalomba is kerülnek. A pályázat csak az 500 és 1000 koronás bankjegyek mintájára vonatkozik, melyeket művészies formában óhajt a Bank kibocsátani. Ezeknek a bankjegyeknek a kibocsátása ily módon rövid halasztást fog szenvedni.

— **Olcsó multság.** Multságos vidám percekert szerezhet magának, a ki a díszes kiállítású, tréfás verseket tartalmazó **Vidám versek** című kötetet megszerzi. Ára eddig két korona volt, de most **egy koronáért** megvehető szerkesztőségünkben. Megrendelés eszközölhető a lapkihordók útján is.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely **minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem törri, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik** meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszerárában H.-Szoboszlón.

— **Könnyebb lesz a berukkolás.** A hadügyminiszterium, mely az utóbbi időben a polgári társadalom érdekei iránt is mutat valami kis érzéket, legutóbb ismét elismerésre érdemes, jóindulatu rendeletet adott ki. Eddig az volt szokásban, hogy a tartalékosoknak és póttartalékosoknak, akármi-lyen messze is voltak a hadkiegészítő területüktől, a régi ezredüktől, fegyvergyakorlatra mégis oda kellett bevonulniok. Így aztán megesett, hogy tul a Dunáról tizen-négy napi fegyvergyakorlat miatt Máramarosba kellett utaznia a szegény embernek, ha a kenyérkeresete véletlenül elvitte őt az ezrede tájékáról. Volt ugyan egy paragrafus, hogy a ki az ezredének kerületéből 150 kilométeren tul lakik, az folyamodhatik, hogy a fegyvergyakorlatot másutt szolgálja le. De erről igen kevesen tudnak s különben is az egyszerűbb embereknek nagyon idegen és nehéz a dolguk az illető folyamodás. Ezen a bajon segített a hadügyminiszter: elrendelte, hogy a hadkiegészítő kerületüktől távollevő, vagy nem állandóan otilakó tartalékosokat és póttartalékosokat

hivatalból helyezték át ahhoz a csapattesthez, a melynek területén lakik. Nem állandóan ottlakónak azt a tartalékost tekintik, a ki legalább két évre a hadkiegészítő kerületen kívül lakik. Az áthelyezést az idén december 31-én hajtják végre, s azontul minden esztendő október elsején.

— **Birtokmegesziás Debreczenben** című gazdaságtörténelmi tanulmánya **Zoltai Lajos**nak harmincz fillérért megszerezhető a Magyar Gazdaszövetségnél (Budapest, Baross-utca 10. sz.) vagy Kilián György fővárosi könyvkereskedőnél, esetleg magánál a szerzőnél, Debreczenben, a városi közlevéltárban.

x **A prágai házikenőcs** orvosilag kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyuladós sebeknél és daganatoknál, mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyuladás ellenes, hűsítőleg, gyógyítólag a legjobb eredménnyel alkalmaztatott, miért is már mindenütt, mint kitűnő házi szert tartják. Ezt Fragner A. gyógyszerész Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papírkereskedésben kaphatók.

Vérengzés egy családban.

— november 13.

Régi családi viszálykodás intéződött el szörnyű véresen az ó-becsei tanyák között. A megdöbbentő családi tragédiáról a következő tudósítást kaptuk:

Lázár István legidősebb nős fiával együtt vezette a gazdálkodást, de a tanyán az ifjú Lázár István lakott, míg az öreg kisebb fiaival a városban. Így két gazda volt a birtokon. A fiatal azt tartotta, hogy ő az igazi gazda, viszont az öreg sem akart engedni jussából. Így folytonos volt a perpatvar az atya és fia között, a mely csak élestedt azzal, hogy az atya a menyét is folyton bántalmazta.

Tegnap valami ismét nagyon feldühösítette az apát, a ki két suhancz fiával kiment a szállásra, hogy megfenyítse a fiatalokat. A tanyán nagy zajt csapott az öreg s mikor dühbe tetőpontra hágott, lekapta a fegyvert és lelővéssel fenyegette a szállásiakat. A fegyver láttára a menyé futásnak eredt, de az öreg lőtt és a fiatal menyecske összeesett.

Ez jel volt a vérengzésre. István, a menyecske ura, konyhakést kapott elő és azzal rohant felesége gyilkosára, a ki egyuttal édesatyja is. Az atyát Ferencz és Péter fiai vették oltalmukba és így testvér testvér ellen harcolt. A felesége vesztén dühbe vakult István, nem törődve édes véreivel, a konyhakést állati erővel vágta testvérei testébe. Ferenczet a nyakán szurta meg kétszer, úgy, hogy az rögtön összeesett és meghalt. Az úteret vágta át és az rögtön halált okozott.

A másik testvér is kapott néhány sebet, de nem talált nemesebb részeket.

A nagy vérengzésre és zajra összeszaladt szomszédok választották el a dühöngő testvéreket és apát és hozták életre az elájult menyecsket, a kinek a karját találta a lövés és így talán megmenthető lesz az életnek.

Az értesített csendőrök Ferencz holttestét a kórház halottas kamrájába, a gyilkos testvért pedig a járásbíróság börtönébe szállította. A megölt menyecsket szülei apolják.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A bukaresti politikai gyilkosság.

Bukarest, nov. 13. Tegnap kezdődött meg a végtárgyalás a Fitovszki és Mihailiano gyilkosai ellen indított pörben. A tárgyaláson kisorsolták az esküdteteket és megalakult a törvényszék, amelynek elnöke Djuvari, a bukaresti főlebbviteli törvényszék bírása. A tulajdonképeni tárgyalás csak holnap kezdődik. Az ülések naponta 12 órától 6 óráig fognak tartani.

Katonai reform Angliában.

London, november 13. A Daily Mail értesülése szerint a brit hadsereg gyökeres átalakulás előtt van. A kormány gondosan tanulmányozta a délafrikai háború történetét s ennek alapján kidolgozta a hadsereg reformját. A terv részletei még nincsenek ugyan megállapítva, de a program már készen van. Az új rend 1901. év elején lép életbe. Célja, hogy az angol hadsereg föltart hiányosságait elhárítsa. Jövőben az angol katona egész szolgálati idejét kiképzésével fogja tölteni s úgy e tisztet, mint a közlegényt évenként tiz hónapon keresztül német alapossággal fogják begyakorolni.

A pestis.

Berlin, nov. 13. A Wolff ügynökség jelenti Alexandriából tegnapi: Ma itt két pestis esetet állapítottak meg.

A délafrikai háború.

Fokváros, november 13. Methuen lord Ottoshoop és Lichtenberg közt meglepte Niemann és Vermaak bur tábornokokat nagy veszteséget okozott nekik és néhány szekerüket elvette. Kitchener tábornok, Kitchener lord testvére, Middlebürg közelében sikerült éjjeli támadást intézett az ellenség ellen, amelyben különösen a huszárok tüntek ki. Mikor a huszárok később visszatértek, lovasított gyalogság fedezte őket. Másnap reggel a segédsapatok megérkezése után teljesen szétverték az ellenséget. Plumer ezredes visszaverte Delarey 400 főnyi csapatának támadását. Abban a harcban, amelyet Smith-Dorrien tábornok nemrég Belfast mellett vívott a burokkal, a burok részéről Prinloo őrnagy és Fourie tábornok elesett, Grohbelaar tábornok pedig megsebesült.

Hága, november 13. Leyds dr. transzváli követ ide érkezett és csütörtökig itt marad.

A kínai háború.

— Expresz tudósítás. —

Budapest, november 12.

A kínai harctéren még mindig az a bizonyos várakozás észlelhető, mely rendszeren megelőz valamely fordulatot. A hatalmak képviselői nagy lassúsággal és a szövetséges hatalmak képviselőinek óvó féltékenykedései miatt megkötött kézzel folytatják a tárgyalásokat, míg a kínai udvar most avval szeretne tisztába jönni, hogy érdemes-e visszatérnie Pekingbe, vagy sem.

Most döntötték el, hogy melyik város legyen ezután Kína új fővárosa. A kérdést a kínai miniszterek szavazással döntötték el. Négy szavazat esett Pekingre, öt Szinganfura és egy Sengtufura. Megirtuk, hogy

Oroszország azt az ajánlatot tette Kinának, hogy helyezze Mandzsuoországot Oroszország protekturátusa alá. Eddig Li-Hung Csang még nem válaszolt e felszólításra, de a hatalmak nem nézik ezt valami jó szemmel. Mert feltéve, hogy Kína megadja Oroszországnak azt a jogot, hogy a vasut védelmére 40.000 embert hagyhasson Mandzsuoországnak, akkor Mandzsuoországot már ugy lehetne tekinteni mint Oroszország okkupált birtokát. A legújabb eseményekről a következő távirataink számolnak be:

London, nov. 12. A Standardnak jelentik Tiencsinből 8 iki kelettel, hogy az a terület, a melyet az oroszok elfoglaltak, a vasuti állomástól kezdve két angol mértföldnyire terjed a Peiho folyása irányában. Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból 10-iki kelettel: Hogy az oroszok kiadták kezükből az északi vasutat, itt nagy megelégedést keltett. Remélik, hogy a vasutat az angol kormányoknak fogják átadni és nem a szövetségesek meghatalmazottjainak.

Hire jár, hogy az özvegy császárné Csengtufuban 15 eunuchot végeztetett ki, mert állítólag összeesküdtek arra, hogy a császárnak segítségére lesznek, hogy Pekingbe visszatérhessen. Tungfusziang tábornok ez idő szerint szabadságon van és Minghsziafuban, a felső Hoangho mellett tartózkodik. Az udvarnak tudomására adta, hogy ha az udvar enged a hatalmasságok követelésének és elhatározza lefejeztetését, kénytelen lesz fölláadni, ebben az esetben pedig egész Kanszu tartomány az ő pártjára állna. Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: A kínai miniszterek és főbb hivatalnokok Szinganfuban értekezletet tartottak, amelyen arról tanácskoztak, hogy melyik város legyen jövőre Kína fővárosa. Négy szavazat Pekingre, öt Szinganfura és egy Sengtufura esett.

London, november 12. A Timesnak egy pekingi távirata, amelyet tegnapelőtt adtak föl Takuban, ezt jelenti:

Alekszejev orosz tengernagynak arra a fölszólítására, hogy Kína vegye át újra Mandzsuoországot polgári közigazgatását Oroszország protekturátusa alatt, Li-Hung-Csang még nem válaszolt, mert előbb instrukciókat vár Szinganfuból. — Oroszország azt a föltételt szabta, hogy a mandzsuri polgári közigazgatás kínai hivatalnokainak megválasztása Oroszország jóváhagyásától függjön, azonkívül pedig a vasut és egyéb érdekei védelmére katonaságot akar tartani Mandzsuoországnak. A távirat azt mondja végül, hogyha Oroszország azt a jogot nyerné, hogy a vasut védelmére 40.000 embert tarthasson Mandzsuoországnak, ez végleges okkupációval volna azonos.

London, november 12. A Morningspostnak jelentik Pekingből 9 iki kelettel, hogy a kínai miniszterek közül csak kettő és pedig Vangvensau és Csausucsiau van a császári udvarnál. Azt hiszik azonban, hogy nemsokára Junglu is ott lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Debreczeni Kereskedelmi Csarnok Jegyzésel.

Debreczen, nov. 13.

Piaci árak 50 kgr.-kónt koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	6.65 - 6.70
"	"	78	6.70 - 6.80
"	"	79	6.87 - 6.90
"	"	80	6.90 - 7.00
Buza	sárga minőség	78	6.65 - 6.75
"	"	79	6.75 - 6.90
"	"	80	6.85 - 6.95

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Szorény.** Ifju (a ki költeményeit a posta útján valamelyik szerkesztőségbe küldi): Hála istennek, csakhogy legalább a postahivatal fogadja el a verseimet.

* **Egy lelkész és egy remete.** Madridban nagy feltűnést kelt egy lelkész letartóztatása, kit különösen az asszonyok na-

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —
Németből: Dr. Ujlaki Hugó.

(Folytatás.)

15.

VII.

Gyönyörű idő volt, midőn másnap délelőtt a Varina a Wester Emsen felfelé vitorlázott. A kis társaság pontosan megjelent a gözös fedélzetén, melyet a doktor a kirándulásra bérelt. A kormánytanácsosné ugyan azonnal elkezdte a Varina kapitányát kérdezni, hogy hova megy a hajó, de a kapitány biztosította, hogy csupán a délkeleti irány van számára utasításul adva.

— De nem valami dűn szigetre?

— Lehetséges, — felelte a tengerész mosolyogva.

A doktor önmagát multa felül a figyelmességben. A kajútban, hol néhány nappal azelőtt a szegény Berta feküdt, gazdag büffet volt felállítva. A doktor vendégeinek a tengeren feltűnő jelenségeket magyarázta, felhívta figyelmüket a tengeri kutyákra, melyek itt-ott felbukkantak, beszélt a hajókról, melyekkel találkozott, egyszóval maga volt a megtestesült szeretetreméltóság. Csak hogy mindenkiel szemben kedves volt különbség nélküli.

Hiába kereste Berta az alkalmat, hogy közölhesse a doktorral a lelkére nehezülő titkot.

És mégis... nem kellett-e előre félnie attól a gondolattól, midőn a férfinak, ki vele jót tett s a kinek szive érte dobogott, fájdalmat fog okozni. Megtévészette őt, szándékosan homályban hagyta előtte multját és viszonyait. Mit fog mondani, hogy fogadja majd a valót? És vétett-e valamit? Lehetett-e tisztességes szándéka felől kétség? Megérdemelte-e a nála jóval idősebb férfi, hogy úgy bánjon vele?

A fiatal hölgy szive elfacsarodott a fájdalomtól.

A „Varina“ ezalatt folyton előre siklott a nyugodt viztükrön. Néhányszor irányt változtatott. Most az Oster-Ems-ben voltak, azután pedig a Leyn.

— Most nagy mélyedés fölött haladunk, — magyarázta a doktor, — e sima partok kiszögellésénél amott egy világító torony emelkedik, egyelőre az lesz utunk célpontja; ott van a kis kikötő város, Greetsyhl.

A vendégek csodálkozva néztek egymásra, de kérdezősködni nem merészelt még a kormánytanácsosné sem. Lassan haladt a keskeny vízmederben a fellobogózt „Varina“ előre és aztán közvetlenül ott, a hol a nyílt vízbe ömlik a Ley csatorna, horgonyt vetett. Csakhamar partra szálltak a vendégek, aztán felmentek a magas dombra, melyről szép kilátás nyílt a termékeny síkságra. Messze terült a vidék, melynek nagy részét évszázadok munkája árán emberi szorgalom és teremtő szellem hódította el a tengertől.

A merre csak néztek... gazdag falvak körülveve páratlan buja szántóföldektől és mezőktől. Közül a csatornák csillogó, egye-

nes vonalai, járművekkel élénkítve, melyeknek barna nagy fehér vitorlái most lanyhán lecsüngtek, mert sugárzó napfény honolt az egész táj fölött és csak alig észrevehető mozgás üdítette a levegőt.

A doktor örömmel nézte, miként merülnek bele vendégei a kellemes szemlélődésbe. A távolba, a marhacsordáktól élénkített rétekre mutatott.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 47.

Bérlet 38-ik szám „B“

Holnap, szerdán, november 14-én:

Sulamith.

Énekes legenda 5 képben.

Holnapután, csütörtökön, nov. 15-én:

Liliom Klári.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Dóczi J.

Színházi műsor.

Pénteken, nov. 16-án, bérlet 40. sz.

„A“ — A koldusdiák. Nagy operette 3 felvonásban.

Szombaton, nov. 17-én, bérlet 41. sz.

„B“ — „A tucskók.“ Színmű.

Vasárnap, nov. 18-án két előadás: délután félhét órával: A kis szökevény. Operette 3 felvonásban. — Este 7 és fél órakor bérletszünetben: A piros bugyellár is. Népszínmű 3 felvonásban.

SZERKESZTŐI-POSTA.

Kis özvegy. Köszönettel vettük és azonnal nyomdába adtuk. A többieket is várjuk az igazságos elítélés alá, mely — hisszük — kedvező lesz. Kérjük azonban, hogy becses nevét sziveskedjék tudatni velünk. Titoktartásról biztosítjuk.

E. K. Helyben. Cikke száraz, érthetetlen és bombasztikus frázisoktól hemzseg. Nem közölhetjük.

„Null a hó“ és többi társai átnézés után örökre eltűntek a feltámadás boldogító reménye nélkül.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Hirdetmény.

Két darab Debreczeni Első Takarékpénztári részvényemet, idei szelvényeivel együtt darabonként **3900 koronaért eladom.**

Nemestóthi Szabó Antal
nagykárolyi lakos, ügyvéd.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

Ha rovatban az egyszeri beiktatás 10 szögig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné

szabászati és női varrodájába, varró és tanuló lányok felvételnek. Csapó-utca 18. sz.

Kiadó

1901 május 1-ére Burgondia-utca 18. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, házmesteri lakkal, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.

Pincze,

mely üveges borok beraktározására igen alkalmas. Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

gyon szerettek. A jámbor férfi egy kiskorú leánnyal folytatott szerelmi viszonyt, kit — mikor a bűnös szerelem gyümölcse megérett — a faképnél hagyott. A kihallgatásnál ki tűnt, hogy a lovagias lelkész — ki Galicziából származik — embertársai költségén valóságos háremet tartott. Egész sereg férjes asszony és leány örvendett szerelmének. Lugóban a nagyszívű lelkész a megcsalt férjek meg akarták lineselni, mire Madridba menekült, hol püspöki tilalom ellenére tovább misézett és — tovább szeretett. Múltó párja ennek az isten szolgájának egy remete, ki hosszú időn át Navarra környékén tanázott. Pamplona mellett, egy sziklabarlangban lakott a szentéletű férfi, kiről a környéken csakhamar az a hír terjedt el, hogy csodatételekre képes. Erre férfiak és nők tömegesen kezdtek el hozzá zárandokolni, hogy megmentse bűnös lelkeiket, a mivel szemben hálából étellel és itallal bőven ellátták. A püspök eltiltotta a remetét, hogy prédikáljon és vallásos szertartásokat végezzen, de a helyi hatóságok — melyeknek a hivatása lett volna, hogy a tilalmat végrehajtsák — a fanatikus tömeg dühétől félve, nem merték a „szent ember“ ellen föllépni. Csak a mikor a pamplonai sajtó a remetét — az asszonyoknál elért sikereiről nem is szólva — mint fiuk és leánykák megbecstelenítőjét leplezte le, küldtek ki csendőrök a pamplonai szent ellen, ki — mire a csendőrök a barlangjához értek — megszökött.

* **Okos berendezkedés.** — Hát megint megházasodol? És kit veszel el?

— A meghalt feleségem testvérhugát.

— Bizonyára szép lány?

— Nem biz' a.

— Akkor hát gazdag?

— Dehogyan!

— Nem szép és nem gazdag; hát akkor miért veszed el épen azt?

— Az igazat megvallva: nem akarom, hogy két anyósom legyen.

* **A színészek életkora.** Egy párisi ujság a minap fölvetette azt a kérdést, hogy meddig élnek a színészek? Éddig sokan azt hitték, hogy a drámai művészek rövid életűek, mert a sok izgalomba gyorsan belepusztul az ő idegrendszerük. A párisi lapnak egy munkatársa azonban alapos kutatások nyomán kijelenti, hogy ez a felfogás téves. Állításának bizonyítására névszerint felsorolja Franciaország színészeit és színésznőit, akik az utolsó évtizedekben mint drámai művészek arattak színpadi sikereket. Kimutatja, hogy nagyrészt hosszú életűek voltak és cseppet sem ártott meg nekik a sok izgalom. Vannak színésznők, akik közel járnak a hetvenhez és még mindig szerepelnek a színpadon, csak hogy persze nagyon tükkölik életkorukat. Erre nézve mulatságos esetet mond el az ujságíró. Történt egyszer, hogy a francia drámai művésznők külön egyesületet akartak alakítani. De már a tanácskozás megkezdésénél összevesztek. Nem tudtak az elnöknő személyében meg egyezni.

Végre egy pajkos színésznő azt indítványozta, hogy legyen elnöknő a legidősebb színésznő. Hirtelen mély csend támadt a teremben és egyetlen színésznő sem akadt, aki azután igényt formált volna az elnökséghez. Egy más alkalommal Claironnét, a híres művésznőt, törvény elé idézték.

— Hány éves? — kérdezte a bíró.

A színésznő kinos zavarba jött. De kivágta magát.

— Elmúltam — ugymond — huszonhét esztendő.

Az udvarias bíró beérte ennyivel és nem firtatta tovább a színésznő életkorát.

* **Rossz szokás.** Asszony (barátnőjéhez): Valóban nem tudom, hogy hány csókot ad férjem naponta.

— Óh te boldog! Én csak a legritkább esetekben kapok egy-egy csókot. Ha pedig férj-uram olykor-olykor már megcsókol, akkor négy hétig ir verseket erről az egy csókról.

KÖNYVKÖTÉSZEZET.

PAPIRKERESKEDÉS.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészi kivitelű diszmunkák is készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, cím-
lők, osomag-jegyek, áru-mintajegyek,
bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák,
csinos reklámplakátok és egyéb nyom-
tatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes
bizonyítványok, havi és évi értesítők,
jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE:

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk,
a készleten nem levőt pedig — bármily
mennyiségben — a legrövidebb idő alatt
készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb
kezelési nyomtatványok, u. m.: napi
ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási érte-
sítések és egyéb ismertetések csinos fű-
zetekben, szerződéses kötelezvények,
váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI RENDEZŐK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, szinlapok,
programok, belépti jegyek, díszes tánc-
rendek, stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb
családi értesítések elegáns kartonra vagy
mindennemű új divatú finom papírra
nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

Könyvkötészetünk a modern technika eszközeivel dusan fel-
szerelt könyvkötészet és diszmű-intézet,
elvéallja gyors, olcsó és izléses eikészitesét:

Iskolai könyvek,
Könyvtárak,

Ipari és kereskedelmi könyvek,
Nyomtatványok,
Díszes táncrendek

Emlékkönyvek,
Albumok,

és minden e szakmába vágó különlegességeknek.

Ajánljuk a kor igényeinek
megfelelően berendezett

Papirkereskedésünket

melyben a legjobb minőségű papír-, író-, rajz- és festészeti szerek kaphatók. Ajánljuk továbbá
dusan felszerelt papírgyári raktárunkat, mindennemű irodal-, osomagoló-, levélpapírok beszer-
zésére, továbbá iskolai írások és füzetek, tollak, tollszárak, teljes irodal és iskolai berendezésekre.

A Debreczeni Ellenőr

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vállal
hirdetéseket feltűnő és izléses kivitelben.

Minden munka a legnagyobb gonddal kiállítva mindamelltt más
kezdetleges kivitelnél olcsóbb áron.

Nyomatott a Csokonai-nyomdában, Debreczenben.